

Małgorzata Węgrzyńska

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu

METODY WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ZGODNIE Z MSR/MSSF I USTAWĄ O RACHUNKOWOŚCI – ANALIZA

Streszczenie: Wzrastające zainteresowanie podmiotów gospodarczych instrumentami finansowymi wymusza dostosowanie prawa bilansowego do wymogów praktyki gospodarczej. Krajowe i międzynarodowe prawo bilansowe zawierają zalecenia dotyczące identyfikacji i wyceny instrumentów finansowych. Pomimo dużego zharmonizowania krajowego prawa bilansowego i zaleceń międzynarodowych występują w nich pewne różnice. Artykuł stanowi próbę odpowiedzi na pytanie o identyfikację i sposoby wyceny nowych zdarzeń gospodarczych.

Słowa kluczowe: instrumenty finansowe, wycena instrumentów finansowych, identyfikacja instrumentów finansowych.

1. Wstęp

Instrumenty finansowe mogą być wykorzystywane przez podmioty gospodarcze do osiągania zaplanowanych celów. Cele te dotyczą wszelkich dziedzin działalności podmiotu gospodarczego, społecznego, w ramach wszelakich stosunków gospodarczych. Instrumenty finansowe wiążą się zwykle z działalnością operacyjną jednostki, choć często są wykorzystywane do celów spekulacyjnych. Wykorzystywane w celach inwestycyjnych i finansowych wywierają bezpośredni wpływ na jej sytuację majątkową i finansową [Krzywda 2005, s. 15]. Instrumenty finansowe stanowią więc część systemu finansowego i funkcjonujących w jego ramach rynków. Taki system finansowy, odrębny i charakterystyczny dla każdego państwa, jest mechanizmem współtworzenia i przepływu siły nabywczej między niefinansowymi podmiotami gospodarczymi, w skład którego wchodzi: instrumenty finansowe, rynki finansowe, instytucje finansowe oraz zasady określające sposób ich funkcjonowania [Pietrzak, Polański 1999, s. 11].

Celem artykułu jest prezentacja identyfikacji instrumentów finansowych oraz przedstawienie metod wyceny instrumentów finansowych zgodnie z międzynarodowym i krajowym prawem bilansowym.

2. Polskie i międzynarodowe prawo bilansowe w zakresie instrumentów finansowych

Początek istnienia instrumentów finansowych związany jest z transakcjami na rynkach towarowych, które stopniowo przestawały mieć charakter rzeczywisty, a zaczęły polegać jedynie na rozliczeniu końcowego wyniku na kontrakcie [Helin, Drabikowska, Sztuczynska 2005, s. 9]. Dynamiczny rozwój instrumentów finansowych, jaki miał miejsce pod koniec XX wieku, spowodował konieczność objęcia ich przez rachunkowość jednostek gospodarczych, zwaną rachunkowością instrumentów finansowych i rachunkowością zabezpieczeń.

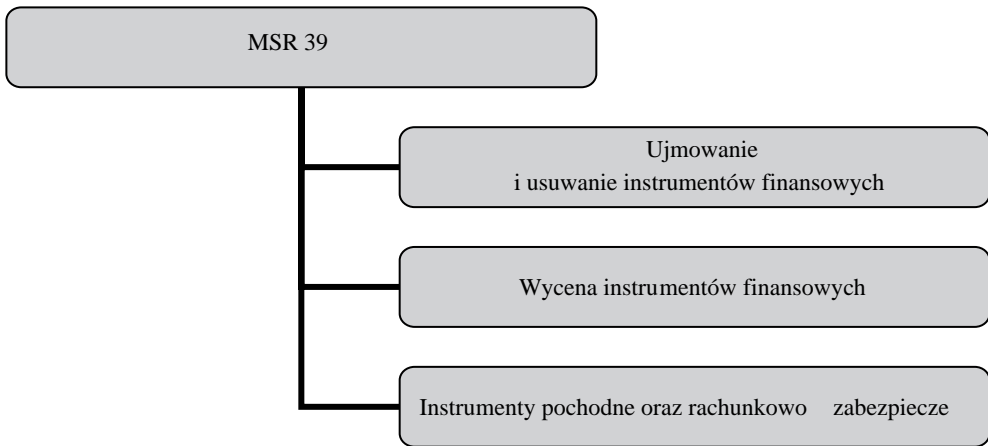
Uregulowanie funkcjonowania instrumentów finansowych na gruncie międzynarodowego prawa bilansowego sięga lat 80. XX wieku. W związku z wzrastającym zainteresowaniem i udziałem na rynku gospodarczym rozpoczęto kolejne próby ich identyfikacji, pomiaru, wyceny i prezentowania w regulacjach prawnych prawa bilansowego.

Obecnie w zakresie polskiego prawa bilansowego obowiązują przepisy zawarte w:

- Ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości,
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych.

Ustawa o rachunkowości nakazuje wybranym podmiotom gospodarczym stosowanie międzynarodowego prawa bilansowego. Do tych podmiotów zaliczamy między innymi: banki oraz jednostki dopuszczone do obrotu na jednym z regulowanych rynków krajów europejskiego obszaru gospodarczego, emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu. Obszar instrumentów finansowych regulują Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) i Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF). Wśród nich zalecenia dotyczące rachunkowości instrumentów finansowych zawarte są w MSR 32. *Instrumenty finansowe: ujawnianie i prezentacja* i MSR 39. *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* oraz MSSF 7. *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji*. Jednocześnie komisja pracuje nad wprowadzeniem nowych, uproszczonych zaleceń, które zostaną zawarte w MSSF 9. *Instrumenty finansowe*. Jako datę wejścia w życie tego standardu, zawierającego nowe zasady klasyfikacji i wyceny, przyjęto 13 stycznia 2013 r. przy czym dozwolone jest jego wcześniejsze przyjęcie. MSSF 9 ma zastąpić w przyszłości MSR 32. Rysunek 1 przedstawia zakres uregulowanych kwestii, dotyczących instrumentów finansowych zgodnie z MSR 39.

Praktyka gospodarcza ostatnich lat pokazuje nam, że „nieznajomość tych regulacji bywa często przyczyną, dla której wiele podmiotów gospodarczych nie wykorzystuje szerokiego spektrum zastosowań instrumentów finansowych” [Czajor 2010, s. 5], gdyż nawet jednostki stosujące polskie zasady rachunkowości w niektórych przypadkach muszą poszukiwać rozwiązań i wyjaśnień dla rozwiązania spornych

Rys. 1. Zakres zaleceń uregulowanych w MSR 39

Źródło: opracowanie własne na podstawie MSR 39, MSR 32.

kwestii w zdecydowanie bardziej szczegółowych określeniach zaleceń międzynarodowych.

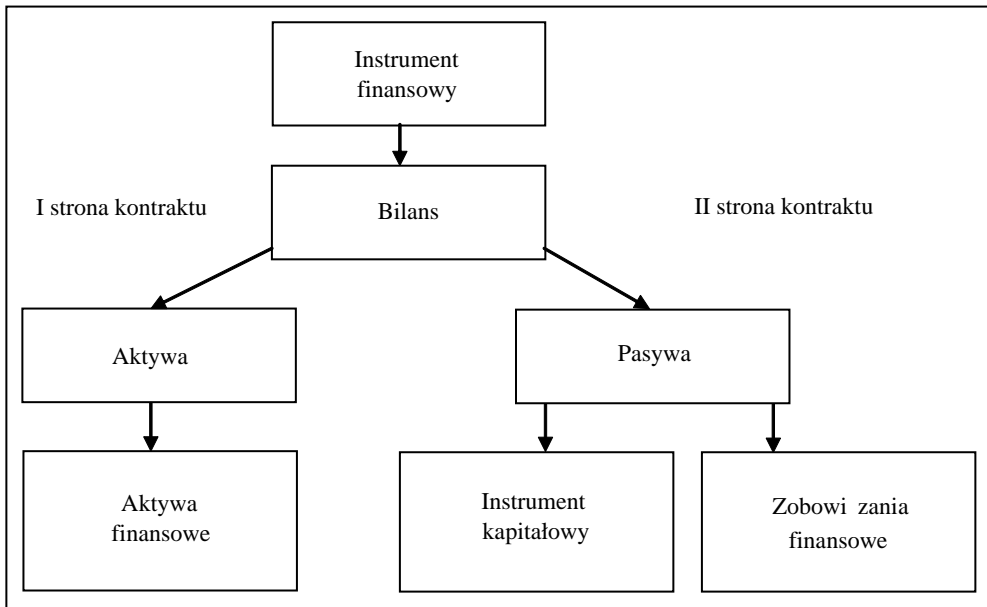
3. Identyfikacja instrumentów finansowych w polskich i międzynarodowych regulacjach prawnych

Instrumenty finansowe definiowane są w zakresie prawnym i funkcjonalnym (por. [Kudła 2010, s. 11-16]). Ustawa o rachunkowości (uor) określa termin instrumentów finansowych jako: „kontrakt, który powoduje powstanie aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego albo instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze, bez względu na to, czy wykonanie praw lub zobowiązań wynikających z kontraktu ma charakter bezwarunkowy albo warunkowy” (art. 3, ust. 1, pkt. 23).

Identyczną definicję odnajdujemy w MSR 32, zgodnie z którym: „instrument finansowy jest to każdy kontrakt, który skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej jednostki i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej jednostki” [Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku].

Oba terminy zaprezentowane powyżej wskazują jednoznacznie, iż instrument finansowy jest umową zawieraną pomiędzy dwiema stronami. „Zarówno w definicji ustawowej, jak i tej zawartej w MSR nr 32 terminy kontrakt i umowa odnoszą się do porozumienia między dwiema stronami, z których jedna przejmuje składnik aktywów finansowych, druga zaś zobowiązanie finansowe lub instrument kapita-

łowy” [Remlein 2005, s. 32]. Taka definicja jest istotna, gdyż wyklucza ona poza zakres instrumentów finansowych wszystkie aktywa i zobowiązania finansowe, których powstanie nie następuje w wyniku umowy, a jest jedynie skutkiem na przykład regulacji prawnych. Należy przyjąć, że każdy instrument finansowy jest kontraktem, co wymusza na stronach zawarcie kwoty i terminu oraz uzyskiwanych korzyści ekonomicznych w postaci aktywów lub nałożenia na stronę wykonania świadczeń lub zobowiązań. Istotę instrumentów finansowych na podstawie przeglądu regulacji prawnych przedstawia rys. 2.

Rys. 2. Istota umowy instrumentu finansowego wraz z jej skutkami bilansowymi

Źródło: [Gabrusewicz, Kołaczyk 2005, s. 154].

Dla dokładniejszego określenia skutków bilansowych zawarcia umowy instrumentu finansowego, zaprezentowanych schematycznie powyżej, należy dokonać przeglądu poszczególnych kategorii instrumentów finansowych: aktywów finansowych, instrumentów kapitałowych i zobowiązań kapitałowych, w rozdzieleniu na regulacje krajowe i międzynarodowe. Taki przegląd terminologiczny pozwala na sprecyzowanie i zawężenie definicji przedmiotowej instrumentów finansowych. Choć określenia, jakie zawarte zostały w uor i MSR, są do siebie bardzo zbliżone, to jednak odnajdujemy pewne różnice w ich identyfikacji przez poszczególne prawa. Tabela 1 przedstawia różnice w identyfikacji aktywów finansowych, instrumentów kapitałowych i zobowiązań finansowych przez krajowe i międzynarodowe regulacje prawne.

Tabela 1. Różnice w identyfikacji aktywów finansowych, instrumentów kapitałowych i zobowiązań finansowych przez krajowe i międzynarodowe regulacje prawne

1	Ustawa o rachunkowości	MSR 32
	2	3
Aktywa finansowe	<ul style="list-style-type: none"> – aktywa pieniężne – instrumenty kapitałowe wyemitowane przez inne podmioty gospodarcze – prawo do otrzymania aktywów pieniężnych lub prawo do wymiany instrumentów finansowych z inną jednostką na korzystnych warunkach 	<ul style="list-style-type: none"> 1) każdy składnik aktywów mający postać: <ul style="list-style-type: none"> – środków pieniężnych – instrumentu kapitałowego innej jednostki 2) umownego prawa do: <ul style="list-style-type: none"> – otrzymania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych od innej go podmiotu gospodarczego – wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie korzystnych warunkach 3) kontraktu, który będzie rozliczony lub może być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki i jest: <ul style="list-style-type: none"> – instrumentem nie pochodnym, z którego wynika lub może wynikać obowiązek przyjęcia przez jednostkę zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych; – instrumentem pochodnym, który będzie rozliczony lub może być rozliczony w inny sposób niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych jednostki; z tego powodu własne instrumenty kapitałowe jednostki nie obejmują instrumentów, które same są umowami o przyszłe otrzymanie lub wydanie własnych instrumentów kapitałowych przez jednostkę
Instrumenty kapitałowe	<ul style="list-style-type: none"> – kontrakty, gwarantujące prawo do majątku jednostki, pozostałego po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wszystkich wierzycieli 	<ul style="list-style-type: none"> – umowa, która dokumentuje istnienie udziałów końcowych (rezydualnych) w aktywach jednostki po odjęciu wszystkich jej zobowiązań

1	2	3
	– zobowiązanie się jednostki do wyemitowania lub dostarczenia własnych instrumentów kapitałowych, a w szczególności udziały, opcje na akcje własne lub warranty	
Zobowiązanie finansowe	– zobowiązanie jednostki do wydania aktywów finansowych albo do wymiany instrumentu finansowego z inną jednostką, na niekorzystnych warunkach	1) zobowiązanie: wynikające z umowy, które stanowi obowiązek: <ul style="list-style-type: none"> – wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce – wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach 2) kontraktem, który będzie rozliczony lub może być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki i jest: <ul style="list-style-type: none"> – instrumentem niepochodnym, z którego wynika lub może wynikać obowiązek przyjęcia przez jednostkę zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych; – instrumentem pochodnym, który będzie rozliczony lub może być rozliczony w inny sposób niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych jednostki.

Źródło: opracowanie własne na podstawie art. 3, ust. 1, pkt. 24, 26 i 27 uor.

Należy zauważyć, że definicje zawarte w MSR 32 obejmują kontrakt, który będzie lub może być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki. I jest to główna różnica pomiędzy prawem polskim a międzynarodowymi regulacjami prawnymi. Istotą tego kontraktu jest to, że podmiot gospodarczy może zaklasyfikować ten kontrakt do kategorii instrumentów niepochodnych lub pochodnych.

Dokonując dalszego przeglądu uor i MSR 32, można stwierdzić, że regulacje te nie zawierają zamkniętego katalogu umów noszących cechy instrumentu finansowego. Jednakże należy dopatrzyć się pewnych zaleceń dotyczących wyłączeń z definicji instrumentów finansowych (tab. 2).

Tabela 2. Wyłączenia z definicji instrumentów finansowych

Ustawa o rachunkowości	MSR 32
<ul style="list-style-type: none"> – rezerwy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – umowy o gwarancje finansowe, które ustalają wykonanie obowiązków z tytułu udzielonej gwarancji, w formie zapłacenia kwot odpowiadających stratom poniesionym przez beneficjenta na skutek niesplacenia wierzytelności przez dłużnika w wymaganym terminie – umowy o przeniesienie praw z papierów wartościowych w okresie pomiędzy terminem zawarcia i rozliczenia transakcji, gdy wykonanie tych umów wymaga wydania papierów wartościowych w określonym terminie, również wtedy, gdy przeniesienie tych praw następuje w formie zapisu na rachunku papierów wartościowych, prowadzonym przez podmiot upoważniony na podstawie odrębnych przepisów – aktywa i zobowiązania z tytułu programów, z których wynikają udziały pracowników oraz innych osób związanych z jednostką w jej kapitałach lub w kapitałach innej jednostki z grupy kapitałowej, do której należy jednostka – umowy połączenia spółek, z których wynikają obowiązki określone w art. 44b ust. 9 ustawy 	<ul style="list-style-type: none"> – udziały w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach ujmowanych zgodnie z MSR 27 i MSR 28 lub MSR 31 – prawa i obowiązki pracodawców związane z programami świadczeń pracowniczych, do których stosuje się MSR 19 – umowy, z których wynikają zobowiązania warunkowe w połączeniach jednostek gospodarczych, przy czym wyłączenie to stosuje się wyłącznie do jednostki przejmującej – umowy ubezpieczeniowe zgodnie z ich definicją w MSSF 4, przy czym stosuje się standard MSR 32 do instrumentów pochodnych wbudowanych w umowy ubezpieczeniowe, jeśli MSR 39 wymaga, aby jednostka ujmowała je oddzielnie. Ponadto emitent stosuje MSR 32 do umów gwarancji finansowych, ale tylko jeśli stosuje on powyższy standard do ich ujmowania i wyceny – instrumenty finansowe objęte MSSF4, gdyż mają one cechę uznaniowego udziału w zyskach. MSR 32 stosuje się jednak do instrumentów pochodnych wbudowanych w takie instrumenty – instrumenty finansowe, kontrakty i obowiązki wynikające z transakcji rozliczanych w formie akcji, do których stosuje się MSSF 2

Źródło: opracowanie na podstawie uor i MSR 32.

4. Wycena instrumentów finansowych

Wszystkie aktywa i zobowiązania finansowe powinny być ujęte w bilansie w momencie kiedy podmiot gospodarczy staje się stroną umowy, czyli podmiot gospodarczy zobowiązany jest do wyceny instrumentu finansowego w dniu jego powstania. Należy dodatkowo podkreślić, że instrumenty te także obligatoryjnie wyceniane są na dzień bilansowy. Tabela 3 przedstawia dopuszczalne metody wyceny instrumentów finansowych.

Tabela 3. Metody wyceny instrumentów finansowych i ich wpływ na sprawozdanie finansowe

Rodzaj instrumentu	Parametry wyceny	Sposób odnoszenia skutków wyceny
Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	wartość godziwa	wynik finansowy
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	wartość godziwa	wynik finansowy lub kapitał z aktualizacji
Udzielone pożyczki i należności własne	skorygowana cena nabycia (zamortyzowany koszt)	wynik finansowy
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	skorygowana cena nabycia (zamortyzowany koszt)	wynik finansowy
Zobowiązania finansowe	skorygowana cena nabycia (zamortyzowany koszt)	wynik finansowy

Źródło: opracowanie własne.

Przyjmując kategorie do wyceny w wartości godziwej instrumentu finansowego, należy przyjąć przede wszystkim:

- publikowane notowania kursowe danego instrumentu na aktywnym publicznym rynku papierów wartościowych,
- sklasyfikowanie instrumentu przez niezależną agencję ratingową i wiarygodny szacunek wynikających przepływów,
- wykorzystanie właściwego modelu wyceny danego instrumentu finansowego, przy założeniu, że dane wprowadzone do modelu można wiarygodnie wycenić, ponieważ pochodzą z aktywnych rynków.

Wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, jeżeli:

- zakres możliwych wartości godziwych jest znaczący,
- nie można oszacować prawdopodobieństwa wystąpienia różnych szacunków wartości godziwych w danym zakresie.

Podmiot gospodarczy przy braku możliwości wyceny w wartości godziwej danego instrumentu finansowego musi przyjąć do wyceny:

- wartość nabycia z uwzględnieniem utraty wartości (dla aktywów o nieustalonym terminie wymagalności),
- skorygowaną cenę nabycia dla aktywów o ustalonym terminie wymagalności.

Wartość godziwa

Spółka XYZ SA zakupiła 100 sztuk papierów wartościowych po 83 zł za szt., które zostały przez podmiot zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży. Prowizja zapłacona przy zakupie wyniosła 300 zł. Podmiot gospodarczy ujął papiery wartościowe w kwocie 8300 zł. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi,

tj. zgodnie z definicją wartości godziwej¹ nie może być uwzględniona w momencie wyceny papierów wartościowych na dzień bilansowy. Koszt związany z prowizją powinien na dzień bilansowy zostać wykazany w kosztach finansowych podmiotu gospodarczego. Taka wycena instrumentu finansowego pokazuje instrument w jego rzeczywistej wartości. Należy podkreślić, że jeśli w momencie początkowym podmiot gospodarczy zaklasyfikował go jako wyceniany przez wynik finansowy i nie uległby zmianie na dzień bilansowy.

Skorygowana ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu)²

Spółka X nabyła za 7000 zł instrument dłużny, którym jest obligacja 5-letnia w cenie nominalnej 10 285,30 zł. Obligacja została zaklasyfikowana jako składnik inwestycji utrzymywany do terminu wymagalności. Początkowe ujęcie instrumentu jest w wartości godziwej, która stanowi równowartość zapłaconych środków pieniężnych. Zakłada się, że nie wystąpiły dodatkowe koszty w trakcie zawarcia transakcji. Dyskonto, które jest różnicą pomiędzy ceną emisyjną a ceną nominalną, ujęte jest jako przychody finansowe przez okres wymagalności instrumentu. Podmiot rozlicza dyskonto przy zastosowaniu IRR (IRR = 8%), a wybierając tę metodę, podmiot gospodarczy kierował się wykazywaniem podobnej rentowności na danym instrumencie finansowym. Wartość przychodów finansowych ustalonych na podstawie efektywnej stopy procentowej została przedstawiona w tab. 4.

Tabela 4. Wycena obligacji w wysokości zamortyzowanego kosztu (w zł)

Rok/okres	Zamortyzowany koszt obligacji na początek okresu	Przychody finansowe z tytułu odsetek, ustalone według efektywnej stopy procentowej	Zamortyzowany koszt obligacji na koniec okresu
n	A	$B = A \times 8\%$	$C = A + B$
1	7000	560	7560
2	7560	604,8	8164,8
3	8164,80	653,18	8817,98
4	8817,98	705,44	9523,42
5	9523,42	761,87	10 285,30

Źródło: opracowanie własne.

¹ Wartość godziwą instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie na aktywnym rynku stanowi cena rynkowa pomniejszona o koszty związane z przeprowadzeniem transakcji.

² Cena nabycia, w jakiej składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych został pierwszy raz wprowadzony do ksiąg rachunkowych, musi być pomniejszona o spłaty wartości nominalnej i odpowiednio skorygowana (plus/minus) o skumulowaną kwotę zdyskontowanej różnicy między wartością początkową składnika i jego wartością w terminie wymagalności, wyliczoną za pomocą efektywnej stopy procentowej pomniejszona o odpisy z tytułu utraty wartości.

Istotą tej metody jest to, że wykorzystując efektywną stopę procentową, kontrolowany składnik aktywów wykazuje stałą rentowność w okresie jego zalegania w podmiocie. Należy zwrócić uwagę, że kiedy podmiot gospodarczy przyjąłby liniowy sposób rozliczania dyskonta, podmiot gospodarczy na koncie przychodów finansowych uznawałby zawsze taką samą wartość przychodu – w tym przypadku byłaby to wartość 57,06 zł.

Zgodnie z obowiązującymi zaleceniami MSR 32 oznaczałoby to dla podmiotu gospodarczego malejącą rentowność danego instrumentu finansowego. Rentowność obligacji malałaby w przypadku zastosowania tej metody, gdyż związane byłyby to z ujmowaniem tej samej wielkości przychodów.

Jeśli utrzymamy ten sam instrument i założymy, że przedmiotowa obligacja jest dodatkowo oprocentowana na poziomie 2% od ceny nominalnej i przy efektywnej stopie procentowej 2,6%, wycena instrumentu finansowego w wysokości zamortyzowanego kosztu będzie wyglądała jak w tab. 5.

Tabela 5. Wycena obligacji wg zamortyzowanego kosztu (w zł)

Rok	Zamortyzowany koszt obligacji na początek okresu	Przychody finansowe z tytułu odsetek ustalone według efektywnej stopy procentowej	Przepływy pieniężne (odsetki)	Zamortyzowany koszt obligacji na koniec okresu
n	A	$B = A \times 2,6\%$	C	$D = A+B-C$
1	10 000,00	260,00	205,71	10 054,29
2	10 054,29	261,41	205,71	10 110,00
3	10 110,00	262,86	205,71	10 167,15
4	10 167,15	264,35	205,71	10 225,79
5	10 225,79	265,87	205,71	10 285,30

Źródło: opracowanie własne.

Przychody finansowe, jakie będzie uznawać jednostka w danym okresie obrotowym, zwiększone będą o sumę otrzymanych odsetek oraz wzrostu wartości obligacji, które stanowią odsetki naliczone.

5. Zakończenie

Instrumenty finansowe stają się coraz ważniejszym narzędziem zarządzania podmiotem gospodarczym. Podmioty gospodarcze wykorzystują je do celów zabezpieczeń transakcji, a także do celów spekulacyjnych. Podmioty te napotykały problemy związane z ich identyfikacją, mierzeniem, wyceną czy prezentacją. Takie wzrastające zainteresowanie ich zastosowaniem wymusiło dostosowanie prawa bilansowego do wymagań praktyki gospodarczej oraz zharmonizowania krajowego prawa bilansowego z międzynarodowymi zaleceniami zawartymi w MSR/MSSF. Choć prawo

zostało w dużym stopniu ujednoczone, to nadal występują różnice w identyfikacji instrumentów finansowych. Sporna jest także ich wycena.

Literatura

- Czajor P., *Rachunkowość instrumentów finansowych, MSSF, polskie prawo bilansowe, regulacje podatkowe*, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 2010.
- Gabrusewicz W., Kołaczyk Z., *Rachunkowość finansowa*, SKwP, Warszawa 2005.
- Helin A., Drabikowska K., Sztuczyńska H., *Rachunkowość instrumentów finansowych*, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 2005.
- Krzywda D., *Istota i klasyfikacja instrumentów finansowych*, [w:] Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie nr 674, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 2005.
- Pietrzak B., Z. Polański, *System finansowy w Polsce: lata dziewięćdziesiąte*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999.
- Remlein M., *Instrumenty finansowe według przepisów polskiego prawa bilansowego i Międzynarodowych Standardów Rachunkowości*, [w:] *Funkcje rachunkowości w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej w Poznaniu nr 60, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2010.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych, DzU 2001 nr 149, poz. 1674 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, DzU 1994 nr 121, poz. 591 z późn. zm.

FINANCIAL INSTRUMENT MEASUREMENT METHODS ACCORDING TO IAS AND POLISH ACCOUNTING ACT – ANALYSIS

Summary: Nowadays entities are more interested in using financial instruments. It forces to apply accounting law to new needs of entities. National and international accounting law influences rules related to the identification and measurement of financial instruments. Despite huge harmonisation of Polish accounting law to international accounting law there are some differences between them. This article is the answer to some questions about the identification and methods of measurement.